

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A földmivelésügyi miniszter programja.

Budapest, deczember 4.

Nagy reményeket fűzött mindhárom ellenzék a földmivelésügyi költségvetés tárgyalásához, erre helyezte akciója súlypontját, s itt remélte az erkölcsi sikereket, ama babérait aratni, a melyekben eddig minden erőlködése és taktikázása mellett oly átkozottul kevés része volt.

A kombinált támadáshoz fűzött reményeket ugyan legelsőbbet is a szélsőbaloldal a fekete fiskális által egybeállított agrar programjának botránnyosan kirívó együgyűségei lohasztották le kissé, míg a földmivelésügyi miniszternek, *Festetich Andor* grófnak szombati nagyhatású beszéde végképen lehűtötte győzelmi mámorukat, mert arról győződtek meg, hogy a miniszterben emberökre találtak, a ki ellen frázis bombákkal nem sokra fognak menni.

Festetich gróf programjának kényszerítő logikájával szemben lassanként lehetetlen lesz a különböző agrár kérdések megoldásához szükséges reform-munkálatok terjedelmes foglalataiba becsempészni frakciózus-politikai jelszavakkal és ködös pártfrázisokkal az ügyvédi rabulisztikát és szemfényvesztést. A miniszter nyilatkozatának becsét főleg abban látjuk, hogy az általa kifejezett minden reformatori eszménél mindenütt, minden egyes pontban biztosítva van az eszme eleven megvalósítása is. Minden, *Festetich* gróf által szükségesnek elismert reformnál egyuttal és tényleg meg van kezdve az intézmény megteremtése is, a mely hivatva van a

reform szervezését keresztül vinni és valóban keresztül is viheti. Itt tehát már nem szavak és ígéretek körül forog a dolog, hanem alkotó rendszabályok tényéről van szó.

Magyarország haladása legtöbbet az ilyen szakminisztereknek köszönhet. Elmultak már azok az idők, mikor Magyarországon a miniszter csak akkor kezdett tárczája tárgyilagossággal foglalkozni, mikor a kinevezése már megtörtént. *Festetich* gróf is, mint *Wekerle*, tapasztalt szakférfi és mostani tevékenysége terén elismert tekintély volt már hosszú évekkel előbb, mint a politikai pártéletben előtérbe lépett. Előbb szakférfiúi becsvágyának egész függetlenségében bevált, hogy aztán mezőgazdasági gyakorlatának és tudásának érett tapasztalatait mint politikailag felelős szakminiszter megvalósítsa. Magyarország, összehasonlítva más államokkal, abban mutathat fel különös haladást, hogy ma valamennyi szakminisztérium élén egy-egy szaktekintély áll, a ki a hivatása terén szerzett saját tapasztalatainak hágcsojóján szerezte meg a jogcímet és a különös képesítést miniszteri állásához. Az európai elismerés, melyet például *Wekerle*, *Szilágyi*, *Fejérváry*, *Lukács*, *Csáky* gróf, *Baross* szereztek maguknak, a magyar államnak és tekintélyének megbecsülhetetlen hasznát hozott és jogosultnak és tárgyilag alaposnak tartjuk a meggyőződést, hogy ezt az elismerést *Festetich Andor* gróf is, mint magyar szak- és reform-miniszter biztos sikerrel ki fogja magának vinni. Már a mostani első nyilatkozatával is sikerült neki megnyerni

mind azokat a magyar mezőgazdákat, a kik gyakorlati munkával akarnak Magyarországon ama bajokon segíteni, melyekben a mezőgazdaság nemcsak Európában, hanem az egész világon szenved. A beszéd dologi tartalma oly gazdag, hogy annak taglalása egész sorozat szakcikkelyt igényel. A miniszter beszédében bejelentett különleges törvényjavaslatokat a földmivelésügyi minisztériumban már a részletes rendelkezésekig kimerítő indokolással elkészítették, úgy, hogy ezeknek a magyar mezőgazdaság reformjára, erősítésére és előmozdítására irányuló törvényjavaslatoknak a betérjesztését és parlamenti tárgyalását haladéktalanul eszközölni lehet. Általános elismerésre és tetszésre talált, hogy *Festetich* gróf éppen az ő különleges szakférfiúi tekintélyénél fogva valódi lovagias szeretetreméltósággal dicsőreleg hangsúlyozta elődének érdemeit, míg e mellett őszinte nyíltsággal óvta a saját tapasztalatain alapuló nézeteinek önállóságát.

A miniszter legfontosabb nyilatkozatainak egyike szintén azon elvet hangoztatja, hogy Magyarországon mindinkább el kell térni a gabnatermelés túlságosan nagy kizárólagosságától. A magyar mezőgazdaságnak a termelés nagyobb sokoldalúságára van szüksége. E reformatori átalakításra nézve *Festetich* gróf a gyakorlatilag leghathatósabb eszközöket és intézkedéseket alkalmazza. Mindenekelőtt: talajjavítást, az állattenyésztés emelését. Ezzel összefüggésben van az állategészségügy javítása, az állatbiztosítás, a mezőgazdasági gépek használatának előmozdítása és a

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Magamról és még valamiről.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Írta: Kosztka Mihály.

Asszonyom!

Alig pár napja, hogy itt hagyt bennünket, mint aranyos kalitból kimenekült csicserésző madár, s már is nagyon érezzük hiányát. Különösen én.

Ne tessék rosszat gondolni férje uráról, mintha ő nem fájlalná eléggé a házából kiröppent kaczagó asszonyát, de hát végre is ő ő, én meg egy bolondos szerelmes vagyok, kinek olyan végtelen jól esett elpanaszolni néha, vagy talán nagyon is gyakran az én nagy keserveimet.

Es most nincs itt. Járok ide-oda mint a ki nem találja helyét sehol sem, keresni, kutatni látzom, mint kinek elveszett valamije, pedig csak maga hiányzik nekem vigasztaló, biztató szavával.

Annyira megszoktam a maguknál való délutáni fekete kávé vizittelést, hogy egy óra után szinte akaratlan is arra felé veszem utam, s csak a fél uton veszem észre keserű tövedésem.

A világ legaranyosabb falu és legudvariasabb pinczértü kávéháza egy perczre sem tudná feledtetni vélem ezt a délutáni kávézást.

Izgatott, bántóan nyughatlan, kinosan ide-

ges voltam mindeddig, hogy belém nem kezdtem ebbe a levélbe, s csak most kezd falzalkított kedélyem megnyugodni. Ugy érzem, mintha ott ülnek a tágas füveg folyosóra nyíló, kissé homályos szobájkban és beszélgetnének. Össze-vissza mindenről, egyik tárgyról átugrálva — minden átmenet nélkül — a másikra, megkritizálva a déli korzón látott hölgyek toalettjeit, fel-felkaczagva a tegnapi esti szindarab mulatságos visszaemlékezéséről; ennek vagy annak a szeleverdi fiatal ember viselkedését kissé megszapultva beszélünk a mostani gavallérok furcsa manírjáról, s aztán rendszeren én hozom fel ezt a témát, beszélünk róla.

Ő asszonyom, maga talán nem is tudja már a pusztá emlékezés rája mennyire édesen hát reám. Valami bűvös erővel szeretnék most uralkodni az egész mindenség felett, hogy belekapaszkodva a végtelen idő nagy kerekének küllőibe, meg állíthatnám az idők folyását, élvezve mindörökkön a lelkemet kéjesen átölelve tartó boldogságot.

Boldogság? Szeretek elmerengeni ezen a szón, eltűnődni rejtelmes fogalmán, kutatni titokzatos nyitját. Hiszen ezer más lelkü, idegzetű embernek, talán ezerféle a boldogsága?

Hogy milyen az én boldogságom? Szinte látom, hogy ez a kérdés ül ki arczára, mire ezekhez a sorokhoz ért, no hát elmondom.

Látta már asszonyom, mikor nyári, hirtelen keletkezett osapkodó, villámos, vizzuhatagot öntő zápor után a végnélküli égbolto-

zaton megszakad a vastag vízfelhő és míg egy fele az égnek tiszta kék, másik fele durván van borítva a rongyos felhődarabokkal?

No ha látta, úgy kissé megerőltetett fantáziával képzelje el ilyennek az én boldogságom.

Nem egész az, csak fele egy talán sose el nem érhető édes, kimondhatatlan érzelmek, mely most eltölti, elfoglalja egész valómat.

Hiszen mit tagadjam, rejtgeessem magam előtt, asszonyom, ki talán jobban lát lelkembe, mint én, hogy szerelmes vagyok, hogy eddig még sose érzett, a félt reménykedésben megtisztult szenvedélyes érzelem lopta be magát szívembe megbabonázva, kiforgatva lelkemet a maga rendes egyensúlyából.

Pedig nagyon jól tudom, hogy csak tíres ábrándot, futó déli bábót kergetek, mert nem arra predestináltak engem, hogy a szépen kiszinezett jövőben elérhessem egy vágyamat: szerettetni...

Lássa asszonyom, milyen szentimentális dolgokat irkálók össze-vissza, epokedek mint valami középkori trubadur, pedig ma nem ez kell a leányoknak, nem a tisztaságában is szenvedélyesen érezni tudó szerelmet vágyják a mi modern gondolkozású szépeink, hanem a kaviárt...

Nem akarom folytatni ezt a témát, mert úgy érzem, hogy túl őszinte, tán nyers találnék lenni, de hát elkedvetlenit a keserűség, hogy a becsületes szerelmem ma komikus.

Különben sem magamról akartam írni,

műtrágya-gyártás emelése. A szőlő és gyümölcs-termelés istápolása és ujjíteremtése, a gyümölcsbor-ipar. A mezőgazdasági szakoktatás belterjesebb fejlesztése. Viz-és folyam szabályozások, öntözőtelepek. A mezőgazdasági ipar minden ágának előmozdítása. A mezőgazdasági hitel fejlesztése és olcsóbbá tétele. Festetich gróf itt sem ígéretekkel kezdte, hanem sikerrel bevégzett ténnyel. Az Unionbank által állami segélylyel és állami irányadó befolyással létesítendő »Magyar mezőgazdasági és forgalmi járadék-intézet» alkotása annál inkább meg fog felelni ama követelményeknek, melyeket agrárbankkal szemben emelni lehet, minthogy biztosítva van az ügy mellett egy hazai intézet, a magyar leszámítoló és pénzváltó bank aktív közreműködése. Ebben velünk együtt minden magyar gazda osztozni fog Festetich gróf véleményében, hogy *olcsó és kielégítő hitel nélkül a mezőgazdaság belterjesebb üzeme lehetetlen.*

BELFÖLD.

A földmívelési tárca költségvetésének képviselőházi vitájában szólásra föl vannak jegyezve az ellenzéki pártok soraiból még **h u s z o n h á r m a n** (köztük Apponyi Albert gróf, Péchy Tamás, Károlyi Sándor gróf, Bujanovics Sándor stb.) A költségvetés mellett szólásra följegyzettük magukat: Papp Géza, Szily Pongrácz, Rosenberg Gyula és Tisza István a szabadelvű párt részéről, Kubinyi Árpád a pártonkívüliek közül. A vita a legjobb esetben is igénybe fogja venni az **e g é s z h e t e t**.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, december 4.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel Béni, Molnár és Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, és Festetich miniszter.

Felolvasták a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Szederkényi Nándor utal a naplóra, amely szerint tegnap a vizsinházi szőlő javaslatot négy többség vetette el.

Elnök konstatálja, hogy a naplóban helyesen van négy többség feltüntetve, hogy az ellenzék jegyzője rosszul jegyzet, arról tenni nem lehet. (Helyeslés.)

A jegyzőkönyvet hitelesítették.

Elnök jelenti, hogy **R a g á l y i** Béla bemutatta megbízó levelét Edelőnyben történt megválasztásáról.

Kiadták az igazoló bizottságnak.

Bethlen Balázs gróf bemutatja a közlekedési bizottság jelentéseit.

Annak idején napirendre tűzik.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök beteszti az 1895. év első 2 hónapjában viselendő közterhekről és állami kiadásokról szóló javaslatot.

Kiadták a pénzügyi bizottságnak.

A földmívelési költségvetés.

Papp Géza azzal a sok panasszal foglalkozik mindenekelőtt, melyet a kormány ellenében hoztak fel, mondván, hogy az a mezőgazdák helyzetével vajmi kevésé foglalkozik. Így általánoságban csak a panaszok nem birnak jogos alappal. Nem tagadja, hogy vannak orvoslást váró bajok, de a kormánnytól sem lehet eltagadni, hogy igyekezik a bajokat orvosolni. Sokat remél a felállítandó járási gazdasági bizottságok működésétől, amelyek a megyei gazdasági egyleteket vannak hivatva pótolni. Sokat vár a telepítés üdvös munkájától s azzal kapcsolatban köszönetet mond a kormánynak azért a helyes tapintatért, amelylyel az alvidéken munkabíró, de elkoldusodott embereket a kincstári birtokokkal visszaadott a megélhetésnek, szolgálatot téve evel a nemzeti érdekeknek is, mert azok a lábra állított emberek, bár idegen nemzetiségűek, de hű támaszai a magyar államnak. (Helyeslés.) A költségvetést elfogadja. (Elnök helyeslés jobbfelől.)

Bernáth Béla szerint a kormány beismeri a mezőgazdasági válságot, de annak okait saját magánkívül keresi. Ő az új földmívelési miniszterrel mélyreható programot várt; e helyett azonban olyan híreket hallott, amelyekhez kevés reményt fűz. Utal a szőlőgazdaság válságára, amely a lehető legnagyobb s amelynek terén a kormány legnagyobb mulasztásaival találkozunk. (Helyeslés balfelől.) Ígéretet, jóakaratot adtak quantum satis, de tettet annál kevesebbet kaptunk. Ennek a közönyösségnek meg is van a maga szomorú látszatja. Pangás uralkodik az egész vonalon. Az új miniszter valamivel többet helyez kilátásba, de mihaszna, ha a költségvetés olyan szűk korlátokat szab, amelyek a legjobb szándékot is megbénítják. Ezután felsorolja azokat az intézkedéseket, a melyeket ő a szőlők re-

generálására szükségeseknek vall. — Mindenekelőtt szükséges a talajjavítás, a phylloxera hathatósabb irtása, stb. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben kamat nélküli kölcsönt kér a szükséges intézkedések megtételére s erre nézve javaslat benyújtását indítványozza. (Helyeslés balfelől.)

Festetich Andor gróf miniszter kéri, hogy a részletekre vonatkozólag Bernáth vonja vissza javaslatát addig, amíg szóló abban a helyzetben lesz, hogy nyilatkozzék. (Helyeslés.)

Bernáth Béla szívesen enged a miniszter kérésének. (Helyeslés.)

Kubinyi Árpád a költségvetést megszavazza és csak azért szólal fel, hogy a szarvasmarha tenyésztést különösen ajánlja a miniszter figyelmébe. (Helyeslés jobbfelől.)

Öt percz szünet volt.

Szünet után

Gajary Odön előadó jelenti, hogy az állandó igazoló bizottság Ragályi Bélát a 30 nap fentartásával igazolta.

Tudomásul vették.

Szemere Huba nem szándékozik az ugynevezett agrárkérdésekkel behatódobban foglalkozni és arra szoritkozik, hogy az égetőbb kérdéseket hozza szóba. Az ártejlődésről azt tapasztalja, hogy az nagyrészt a vámszerződések nyomása alatt áll. Az oczeánon tuli termelés ránk nézve nem volt leszállító hatással. A miniszter beszédéről szóló azt találja, hogy kardot rántott az intenzív gazdaság mellett, de a módok megjelölése helyett, melyekkel az intenzivítás elérhető volna, csak jelzőszavakat hangoztatott. A takarmánykérdésben nagyobb gondot kellene fordítanunk a mesterséges takarmányok előállítására, hasonlóképp a gyógyító növények és a fűmagok termesztésére. A föld elemzés hasonlóképp gondosan volna eszközözendő, mert ennek révén meg tudhatnók, hogy sikerrel mit és hol termelhetünk. Ezzel függ össze a műtrágyázás kérdése, s ennél készséggel elismeri, hogy a kormány igyekszik haladni hiszen tavaly is két embert...

Miklós Odön államtitkár: Otöt!

Szemere Huba: Otöt? Annál jobb; tehát ötöt küldött ki a kérdés tanulmányozására. Leghálásabbnak tartaná azonban, ha a kormány venné kezébe a műtrágya gyártást. Annak is csak örvendhet, hogy az új miniszter az állattenyésztés ügyében elődje nyomdokain akar haladni.

Budapest, december 4. (Saját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürgönyzi:

Bornemisza Lajos a budget ellen beszélt és kérdezte Festetichet, helyesli-e hogy hivatalnokai a gazdasági egyesületben korteskednek?

hanem a legujabb pikantériáról, mely — mint minden asszonyt — úgy magát is fogja érdekelni.

... Ejtél felé járt már az idő, a kávéházban is csak három asztalnál ültek még. A nagy kerek olvasó asztal körül fiatal emberek ültek, nagy zajt csapva; a téglalap alakú társalgó mellett három meglelt férfi szivarozott, inkább hallgattak, mint diskuráltak, a harmadik asztalnál az ablakmélyedésben én ültem egyedül.

A fiatalok konyakoztak, a három férfi csáját ivott, én kapuczinert.

A kerek asztalnál nagy hangon kezdett egy beszélni.

— Na ilyen még életemben nem hallottam, de azt hiszem ti sem, a mit most elto-gok mondani. Azt hiszem ismeritek azt a feltűnő szép asszonyt, kit minden délben kint lehet látni az aszfalton. Nagy barna szemei vannak, a haja meg szinte kékes fekete. Hát ez az asszony elvált asszony, ki most másodszor fog férjhez menni. Hanem azt találjátok ki, hogy kihez? Ne is törjétek rajta a fejete- ket, úgy sem birnátok kitalálni, majd megmondom én. Másodszor avval fog megesküdni kivel első ízben megesküdt, s kitől most el-válva él. No hát nem valami bolond histo- ria ez?

Eszrevettem, hogy ezekre a szavakra a három férfi közül a legkomolyabb erősen kezd figyelni,

A nagy asztalnál folytatták az elbeszélést.

— Nem láttam sose ilyen balekot, mint az a szegény ember, ki most másodszor fog-

ja egy ugyanazon feleséggel átélni a mézes heteket.

De hát megérdemli. Tudjátok mért vált el a feleségétől, attól a gyönyörű asszonytól — az az ember aligha tiszta gondolkozása — mert a felesége szobájában egy férfi keztyűt talált. Az asszony hiába beszélt, tiltakozott a közönséges gyanúsítás ellen, a férj megbom- lott, nem lehetett vele birni.

Szóval elváltak. Később, mikor már a vállás ki volt mondva, tudódott ki, hogy az a félkeztyű, melyet az asszony szobájában talál- tak a férj uramé volt.

A szerencsétlen férj, kit ez a furcsa vé- letlen és az ő ostoba gyanúsítása így elválasztott feleségétől, kibe most még szerelmesebb lett, ment persze az ő asszonyához, hogy bo- csásson meg neki és felejtse el az egészet, s legyen megint minden a régi.

Hanem az asszony makacs volt, talán bü- netetni akarta az urát és azt mondta, hogy egy évig ne is gondoljon erre. Egy év után aztán jöjjön el érte, akkor megesküdhetnek újra.

Szegény férj mit tehetett mást, belenyu- godott.

Most telik le az egy év és mint hallom a férj jön az ő asszonyáért. Na hanem sajnálni lehet azt a szegény embert, mert hát úgy lát- szik volt ám ezze az asszonynak, hogy miért kért ő egy évi szabadságot. Felhasználta ő azt ugyancsak hatalmasan, jól is tette, a kinek ilyen butácska férje van az megérdemli az ilyen stílit...

Az az ur, ki az előbb olyan erősen kezdett

figyelni felállott, odament a nagy kerek asz- talhoz és azt mondta egyenesen a szemébe annak a mosolygós arcú fiatal embernek, ki ezeket elmondta:

— Nagyon köszönöm, hogy ezeket elmond- ta, legalább tudom mihez tartani magamat, hanem azért maga mégis egy közönséges pi- masz fráter, ki ilyen dolgot, még ha igaz is, így nyíltan beszél kávéházban.

Ha az az ur talán hangosan, páthosszal beszélt volna, tán más történt volna, hanem a félelmetes nyugodtsága hatott. Az a fiatal ember nem szólt semmit, csak erősen elsápadt, aztán kicserélték névjegyeiket.

Eddig tart az én történetem, melylyel be- skartam számolni.

Ugy hallottam a párbaj is meg volt már, az az ur ugyancsak összevágta a fiatal embert. Most csak arra vagyok kíváncsi: igaz volt-e az amit az a fiatal ember beszélt, vagy csak olyan kósza, szállongó hír.

Azt hiszem különben, hogy megfogon tudni. Most pedig isten önnel asszonyom, alir várom hogy viszont láthassam, s össze ülvi pletykázhassunk mindenről, de különösen róla kit, akár mit is csinál, csak nem tudok ki- verni fejemből.

Sokkal jobban vésődött az ő egész lénye az én lelkeembe, mintsem onnan fájdalom nél- kül ki tépni lehetne. Vizontlátásra.

U. i. Férj uráért ne aggódjék, majd vi- gyázok reá sokkalta jobban, mint magamra, különben is nincs nagy szükség itt vigyázatra, hiszen az az ember maga a szoliditás.

1894. december 5.

ARADI KÖZLÖNY.

Festetich erélyes hangon visszautasítja az insinuaiót. Már megmondta, hogy a kormány nem folyt be, és ismétli, hogy távol áll a gazdasági egylettől. Egyébként kijelenti, hogy hivatalnokaira egyénileg nem folyhat be, azok egyénileg tesznek kedvük szerint.

Törvényjavaslat

az 1895. év első két hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról.

— Saját tudósítónk expressz-levele. —
Budapest, december 4.

1. §. A ministerium felhatalmaztatik, hogy a magyar korona országaiban jogérvényes adókra és állami jövedékekre vonatkozó összes — jelenleg fenálló vagy ez után hozandó — törvényeket, azok időközben bekövetkező módosításainak figyelembe vételével az 1895. év első két hónapjában érvényben tarthassa és az ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat az alább következő szakaszokban meghatározott módon fedezhesse.

2. §. A kiadásokra nézve az 1894. évi állami költségvetésről szóló 1893. évi XXXI. törvénycikk rendelkezései irányadóak, felhatalmaztatik azonban a kormány, hogy oly kiadásokat is fedezhessen ezen törvény életbe lépté alatti, a melyek időközben alkotott külön törvények vagy törvényes intézkedések folytán fedezendőek, de ugy ezen, valamint általában minden — a jelen törvénnyel adott felhatalmazás alapján teendő — kiadás az 1895. évi költségvetés keretébe lesz beillesztendő.

3. §. Jelen törvény 1895. évi január hó 1-én lép életbe, de hatálya az 1895. évi állami költségvetésről szóló törvény életbe léptével megszűnik; végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Budapest 1894. december hó 1-én.

Dr. WEKERLE SÁNDOR s. k.,
a pénzügyminiszterium vezetésével
megbizott m. kir. miniszterelnök.

Indokolás

az 1895. év első két hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslatról.

Az 1895. évi költségvetési előirányzatra vonatkozó előterjesztésem az országgyűlés őszi ülészakájának megnyitja után, jelesül már folyó évi október hó 9-én benyújtottam az országgyűlés képviselő házának.

Tekintettel azonban a törvényhozás mindkét háza által a tárgy fontosságához mértén szükségletű időre, nincs kizárva az a lehetőség, hogy az erre vonatkozó előterjesztések ez év folyamán törvényerőre már nem fognak emelkedhetni. Ennélfogva a végből, hogy a közadók kivetésére és beszedésére, valamint a jövedékek kezelésére törvényes alap nyújtásuk, s az állam összes szükségletei a jövő 1895. évi január hó 1-től fedezve legyenek, van szerencsém a jelen törvényjavaslatot tisztelettel bemutatni.

A törvényjavaslat 1. §-a felhatalmazza a ministeriumot, hogy a magyar korona országaiban jogérvényes adókra s állami jövedékekre vonatkozó összes jelenleg fenálló vagy ezental hozandó törvényeket, azok időközben bekövetkező módosításainak figyelembe vételével, az 1895. év első két hónapjában érvényben tarthassa s az ezek alapján befolyó adókból s egyéb jövedelmekből az állami kiadásokat fedezhesse.

Ezekre az állami kiadásokra nézve a javaslat 2. §-a szerint az 1894. évi állami költségvetésről szóló 1893. évi XXXI. törvénycikk határozmányai irányadóak.

Mint hogy azonban oly kiadások is állhatnak elő, amelyek törvényes intézkedésen alapulnak, de számszerűen eddig még nincsenek megállapítva: arra is felhatalmazást kell kérnem, hogy ezen kiadások is fedeztetessenek.

Ugyancsak ennek a szakasznak rendelkezései szerint a javaslatba kért felhatalmazás alapján tett kiadások az 1895. évi állami költségvetés keretébe illesztendőek, a mely költségvetésre vonatkozó törvény életbe lépté napjával — a 3. §. értelmében — a felhatalmazás hatályát vesztené.

Budapest, 1894. december hó 1-én.

Dr. WEKERLE SÁNDOR s. k.,
a pénzügyminiszterium vezetésével
megbizott m. kir. miniszterelnök.

Városi közügyek.

Sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1894. évi december hó 12-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaboknak.

1. A polgármester jelentése a f. évi nov. hóról.
2. A nagym. kereskedelemügyi m. kir. Ministerium intézvénye az aradvárosi országos vásárokon az állat és kirakó vásárok időtartamának megállapítása tárgyában.
3. A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. Ministerium leirata az aradi pályaudvar kibővítése iránt tett felterjesztésre.
4. A polgármester jelentése P a r e o z István tanácsnok elhunytáról s az általa viselt állás betöltéséről.
5. Özv. P a r e o z Istvánné kérvénye állandó ellátás, nevelési járulék és kegydíj kintalványozása iránt.
6. A vértanu szobor bizottság határozata a vértannuszobor körülvívő kerítés felállítása tárgyában.
7. A tanács jelentése az aradi szerb hitközség által vételre ajánlott Kelemenéri 1. sz. a. ház és telek adás vétele tárgyában.
8. A tanács jelentése a Kossuth és Dezso utca között az élővizcsatorna mentén fekvő városi terület adás vétele iránt.
9. Egy irodai segédtiszt állásnak választás utján való betöltése.
10. A tiszti ügyész jelentése Osztóin Arszával 2 hold föld haszonbérlete iránt.
11. u. a. M a r i n k o v Miklóssal 130 268/1100 hold föld haszonbérlete iránt.
12. u. a. E l e s Arminnal az 1895-ben szállítandó olaj és gyertya iránt.
13. u. u. K l e i n Ignáczsal a városi szegények részére szükséges fehér és a rendőrileg letartóztatottak részére szükséges fekete kenyér szállítása iránt.
14. u. a. K o o s i s Lajossal a vásártéri honvéd huszár laktanya kibővítésénél szükséges munkák elvállalása iránt.
15. u. a. K o o s i s Lajossal az újtelep és gájkülvárosi iskolák kibővítése iránt.
16. u. a. S z e d i t y Péterrel a közlegelőbeli 5 hold föld bérlete iránt.
17. u. a. M a t y e i Györggyel a gulyalegelőbeli 7 hold föld bérlete iránt.
18. u. a. Szedy Györggyel, Orga Jánossal, Dohmanov Lázárral, Kova Istvánnal, Halász Istvánnal, Markus Mojszával, Dain Jánossal, Tóth Istvánnal, Jovanov Jánossal, Neczin Mihálylyal, Pain Miával, Illics Péterrel, Dogyán Vazullal, Varga Antallal és Fericsán Györggyel a közlegelő dűlőben fekvő 5-5 hold föld haszonbérlete iránt kötött szerződések jóváhagyása tárgyában.
19. A tanács jelentése az árvaház kiépítésével kapcsolatos munkák elvállalása iránt tartott árlejtés eredményéről.

Arad, 1894. decz. 4.

Kiadta:
INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDŐJÁRÁS.

Légnemés: reggel 7 órakor 766.1 milliméter, délután 2 órakor 762.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 0.1$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 7.1$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2. délután 2 órakor EK. 2. Felhőzet: reggel félderült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: éjjel csepegés.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 5. —

Hűvös. — Éjjeli fagy. — Délén csapadék.

HIREK.

Deczember 5. Szerda. Róm. kath. naptár: Szabbas. — Protestáns naptár: Szabbas. — Görög-keleti naptár (november 23.): Amfilok. — A nap két 7 óra 15 perczkor, nyugszik 3 óra 55 perczkor.
Szabadságharcol emléktárgyak országos muzeuma (színházépület 11-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.
Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A hivatalos lapból. A király K a f. g a Gyula ó-kanizsai postamesternek, sok évi há szolgálati elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta.

— Városi közgyűlés. Aradváros köztörvényhatósági bizottságának deczember havi közgyűlése f. hó 12-én lesz megtartva, s annak tárgysorozatából már meg is küldtek egy részt. A sok tárgy között az aradi pályaház kibővítése, s az árvaházi munkákra megtartott árlejtés eredménye bir érdekel. E közgyűlésen tesz a polgármester előterjesztést P a r e o z István elhalálozott tanácsos állásának betöltésére nézve is.

— A városi nyugdíj-bizottság ma délelőtt S a l a o z Gyula kir. tanácsos polgármester elnökle alatt ülést tart, mely ülésen a város korán elhunyt, jeles tanácsosa, P a r e o z István özvegyének nyugdíját állapítják meg.

— Az első ebéd. Tegnap délelben kapták az aradi szegény tanulók az idén az első ebédet, amely a jótékony szívek kegyességéből ezen-tul állandó lesz náluk. Az első ebéd kiosztása ünnepegyességgel volt egybekapcsolva. — 120 szegény fia kap az idén állandóan ellátást a humanus egylet szives jó indulatából. Tegnap déli fél 12 órakor K o v á c s Vincze egyesületi titkár bevezette a gyerekeket az egyszerű ebédlő-terembe s miután elhelyezkedtek, alkalmi beszédet intézett hozzájuk, kérve őket, hogy az Isten és az emberek jószágát szorgalmuk, jó magaviseletük által igyekezzenek kiérdemelni. Egy ima elmondása után a kicsinyek hozzáálltak az izletes paprikás elfogyasztásához, ebéd után ismét megható imával köszönték meg az egyesület jószívű urnőinek, urhölgyeinek és urainak kegyességét. Az első ebédre a szegény gyermekek egyik leglelkesebb pártfogója: B o r o s Beniné urnő egy kosár almát küldött, melyből mindenik kicsiny kapott egyet-egyet. Az ünnepélyen jelen voltak özv. A n d r é n y i Károlyné, A v a r f f y Imréné, A v a r f f y Sarolta, H e r m a n n Gyuláné, S a l l a y Béliáné, I s s e k u t z Lászlóné, V ö r ö s Vidorné, S z o n t a g h Gezáné, ifj. K r i s t y ó r y Janosné, T i s z t i Lajosné, S a l l a y Béla dr., M i l l i g József iskolafelügyelő, K o v á c s Vincze és a helyi lapok képviselői.

— Közigazgatási bizottsági ülés. Aradvármegye közigazgatási bizottsága pénteken, f. hó 7-én reggel 9 órakor tartja rendes havi ülését, melyre a meghívókat F á b i á n László főispán már szétküldötte.

— A jövő évi fogyasztási adók. A jövő esztendőre való fogyasztási adókra vonatkozólag, az előző évek eljárása szerint kiegyezést ajánl a város. Miért is felhivatnak mindazok, a kik ki akarnak egyezni, jelentkezzenek az aradvárosi fogyasztási adóosztályánál.

— A légszuszvillágítási előirányzat. A légszuszvillágítási részvénytársulat-igazgatósága tegnap délután 5 órakor S a r l o t Domokos főkapitány elnökle alatt ülést tartott, mely ülésen a jövő évi gázfogyasztási előirányzatot készítették el.

— Elelmező-tisztviselők kiképzése. A honvédelmi miniszter Aradmegyéhez intézett leiratában ez idén is pályázatot nyitott oly egyének számára, a kik néptelkölő kötelezettségüket háboru idejéu elelmező tisztviselői minőségben óhajják teljesíteni. A kandidátusok — kik a gazdasági tanintézetek, kereskedelmi iskolák, műszaki tanintézetek, főgymnáziumok és főreáliskolák végzett tanulói lehetnek — három hónapra egy katonai elelmező raktárhoz osztatnak be próbaszolgálatra, de szolgálati foglalkozásuk ugy rendeztetik be, hogy emellett polgári hivatásukat is végezhetik. A gyakorlati szolgálati idő után a jelöltek egy elelmező vizsgának is alá lesznek vetve s

ha ezt sikeresen kiállották már béke idején népfelkelő élmező járulnokoknak kijelöltnek. A mellékleteikkel együtt bélyegmentes folyamodványok január hó végéig az illetékes polgári hatóságok (főszolgabírók, alispán, városi tanács) útján a honvédelmi miniszteriumhoz intézendők.

— A debreczeni nota és a törvényhatóságok. A debreczeni eset alkalmából Sopron megye törvényhatósága elhatározta, hogy az eset fölött sajnálkozását fejezi ki és hasonló határozatra szólítja fel az ország többi törvényhatóságait is. Az átirattal közelebb Győr megye közgyűlése is foglalkozni fog és mint onnan jelentik, a vármegye összes irányadó körei, pártállásra való tekintet nélkül, azon állásponton találkoznak, hogy ámbár a debreczeni eset megbotránkoztató és sajnálatos, mégis, mert a kormány erre vonatkozó kijelentéseit a parlament minden pártja általános helyesléssel fogadta, az a körülmény pedig, hogy a kérdéses incidens ügyében hivatalos vizsgálat lett indítva, mindez a felizgatott kedélyek megnyugtatóra alkalmas és a botrány megtorlására, ha szükségesnek bizonyul, garanciát nyújt: a vármegye minden ezen ügyre vonatkozó átirat vagy indítvány fölött napirendre tér.

— Az állandó vegyes felülvizsgáló bizottság a megyeházán tegnap délelőt katonai felülvizsgálatot tartott. A felülvizsgálaton katonai elnök Spiegelfeld József br. vezérőrnagy, aradi várparancsnok volt, míg polgári elnök Szathmáry Gyula kir. tanácsos, alispán. A bizottság 10 embert vizsgált meg, kik közül kettőt további szolgálatra alkalmasnak találtak, míg nyolcat elbocsátottak a katonaság kötelékéből.

— A vasúti lopások ügyében erélyesen vezet a vizsgálatot az aradi rendőrség. A számlák már közelebb nyomra vezetnek. Az egyik tettet Kecske méti Lajos személyében elfogták Makón, s a már letartóztatott Mandl Ferenczot ma fogják szembesíteni.

— A fültő-mirigylob. Makón — írja levelezőnk — a fültő mirigylob oly nagy mértékben lépett föl az iskolás gyermekek közt, hogy a belvárosi-elemi iskolát e miatt be kellett zárni.

— Éjfél tüz. Éjfél után egy órakor félreverték tegnap este a harangokat. A tűz a Hacks Frigyes tulajdonát képező szőlő-utcai telken ütött ki, s egy színt hamvasztott el, melyben a közeli lakóknak nagymennyiségű faanyaga volt felhalmozva. A tűz ugy keletkezett, hogy a közelben összehordott nyers mész relaxott, s ez éjfélkor felgyújtotta a színt. A gyorsan megjelent tűzoltók a tüzet lokalizálták; a rendőrség részéről Sárkó Domokos főkapitányt és Gréon Nándor rendőrhadnagyot láttuk a helyszínen.

— Áttérő község. Szenzáció hirt közöl a Lucson megjelenő „Südungarn.“ E lap hire szerint ugyanis Weidenthal krassó-szörénymegyei község róm. kath. vallású lakossága elhatározta, hogy tömegesen áttér az evangélikus vallásra és tekintetben már meg is tette a kezdeményező lépéseket. Az áttérés oka állítólag az lenne; hogy Deseewffy Sándor püspök nem teljesítette a hitközség kívánságait.

— Holttest a csatornában. Megirtuk a múlt héten, hogy a mezőhegyesi élővízcsatorna mellett egy férfi holttestre bukkant a rendőrség. Tegnap sikerült az illetőnek kilétét megállapítani. Vaszi Vazulnak hívták és szabadhelyi földműves volt. Véletlenül fulladt a csatornába.

— Vásári tolvajok. Szombaton este több aradi iparos indult el a világosi vásárra, s mikor az új-penáti határra érkeztek, Rosensohn Lipót észrevette, hogy a sötétben bujkáló alakok egyike, az előtte haladó kocsi-ról lopja a ruhákat, melyeket stante pede szét osztogat a mellette segédkező bajtársak között. — Természetesen a nyílt határban nem mert szólni, de mikor Világosra beérték, összekérte a ruhakereskedőket, kérdezve, nem-e szenvedtek azok egy és más kár? De mire

a végire járt volna, már a tolvajoknak nyoma sem volt. Így jelentést tett Aradon Nyáry Béla alkaptányának, ki az egyik bűnrésztést Berce Tódor mikalakai tivaros személyében kinyomozta. A károsult iparost Kádniszkay Jánosnak hívják.

— Rövid látogatás. A déli fél tizenkettői vonattal érkezett meg Aradra Fritsz Jozefa, az éjjeli lepkék közeli rokona, alighanem ama czéliből, hogy a közlegő téli szezonra olcsó áron beszeresse a szükségleteit. De rosszul sikerült a kirándulás, mert a rendőrség alig tíz percnyi itt tartózkodása után megcsipte őt, s már a tizenkét órai vonattal visszautaztatta illetőségi helyére — Pankotára.

— Frangepán gyűrűje. Dr. Thode a heidelbergi egyetem tanára a napokban felolvasást tartott, melyen egy gyűrűnek a történetét mondta el, mely gyűrű állítólag Frangepán Kristóf, horvát báné volt. Ugyanis ő ez előtt két évvel a velencei királyi könyvtárban dolgozott s két paraszt egy gyűrűt hozott hozzá, melyet Pordenone mellett a föld alatt három méter mélységben találtak. Thode tanár megvizsgálta a gyűrűt, mely szemmel láthatólag német munka volt a 16. századból s gót betűkkel a fölírást viselte Mit Willen bin eigen. Hosszas kutatás után rájött, hogy ezt valószínűleg Frangepáni Kristóf, ki a 16. század elején, mint horvát bán Miksa császár hadában Velence ellen sereget vezetett, vesztette el. A háboru 1511-től 1514-ig tartott s ugyanez időből való Frangepáni nevének egy levele is, melyet nemrégiben találtak a velencei királyi könyvtárban s melyben kéri Frangepánt a felesége, hogy az elveszett gyűrű helyett csináltasson egy másikat. A nő, ki egy augsburgi nemes ember leánya, Lang Dorottya volt, aztán, mikor férje a velenceiek fogságába került, férjével önként osztotta meg a fogságot, s Velencében is halt meg.

— Az első elhazavított vonat. A tél elején, a mikor a hó a vasúti közlekedésre oly nagy akadályokat okoz, rendezerint a fumei vonalon történnek az első elhazavázások. Fuzine és Lics között a vasut óriási magasságu sziklafalak között négy alagutat halad át s ez a pont az, a hol a legsűrűbben és a leghosszabb ideig akad fenn a forgalom. Az idén is itt történt az első elhazavázás. A vasárnap este Fiuméből elindult gyorsvonat Budapest felé való útjában Lics és Fuzine állomások között a hóban elakadt. Az utasok nagy fáradalommal Lics állomásig gyalogoltak a méter magas hóban s az órházszerű szűk állomásépületbe vannak beszorulva. Az államvasutak zágrábi fizletvezetősége hőként indított utnak Lics felé s ma este hat óra felé ki is szabadította a vonatot. Zágráb felé a közlekedés szünetel.

A forgalmat különben nemcsak a havazás akadályozza, hanem az óriási bóra, a mely Fiume körül iszonyú erővel dühög. Olyan erős a vihar, hogy ma elszakította az egyik uszó dock vasmacskájának a lánczát s ennek folytán a dock annyira odanyomódott a védőgát oldalához, hogy több helyen megsérült. Az Alk vitorlás hajó éppen a dockban volt a baleset percében, de szerencsére semmi baja nem esett. Tegnap éjjel sok hajó megsérült a tengeren s a hajózás ma már egészen szünetel. Hasonló orkán dühög Triesztben is, a hol a város veszélyeztetett helyein kötelek feszítettek ki, hogy az emberek belekapaszkodhassanak jártukban. De így is számos baleset történt. Nagy havazást jelentenek Orsova és Oravicza a vidékéről is. Egy ogradinai erdészt az erdőben lepett meg a havazás. Szörnyen megviselve került haza.

— Katonák a szinpadon. Győrt a „Dolovai nábob leánya“ előadásán jelen volt a huszárezred tisztikara, élén Traun ezredessel s az utóbinak visszatérték, ahogy a szinpadon valóságos tiszti ruhák sz repelnek. Kérdés: intézett tehát az egyenruha szinpadi viselésének jogosultsága iránt a rendőrkapitány-sághoz. Traun nyanyis az utóbbi időkig az osztrák tartományokban szolgált, hol a szinpadi dekorációk és jelmezek is ozenzura alatt állanak és hol az uniformisok gallérijaira csillogokat rávarratni nem szabad. Annyal győri főkapitány azonban felvilágosította, hogy a

magyar szinpadokon a korhű jelmezeket egész teljességükben szabad és szokás használni s a jogosulatlan egyenruha viselésére vonatkozó törvénytörvényszakaszok valóságos és nem a szinpadi életben tiltja illetékteleneknek az egyenruha viselését. Traun nem nyugodott egészen bele a magyarizációba s a hadtestparancsnoksághoz akart írni, erre azután a főkapitány megígérte, hogy teljes megnyugtatóra kérdést intéz a fő- és székváros főkapitánysághoz, hogy ott mi a szokás? Ebben áll az ügy. Komjáthy igazgatót azonban sem az al- sem a főkapitány nem marasztalta el, hivatalos jellegű eljárás vele szemben, sem egyébként, nem is történt. Traun ezredest sem vezette a magyarellenes tendencia, mint inkább tulbuzgóság és a magyar viszonyok nem ismerése.

— A hédervári asszonyág. Mulatságos kalandja volt nemrégiben Kheuen-Hédervary Károlyné grófnak Hédervárott. Az uradalmi szülőben kései szüreti mulatságot tartottak, melyre elmenetelét megígérte a kegyelmes asszony is. A kis Károly gróf vitte nagy büszkén mamáját saját fogatán a szüretre. Ez a fogat egy miniatúr parasztkocsi, zöldre festett oldalakkal és elébe két apró ponny van fogva, a hédervári módi szerint felszerszámozva. A kis gróf anyja kívánságára az intéző lakás elé hajtattott, hol megkérdezték, hogy felment-e már a szőlőbe? A házból kijövet megállította őket egy ismeretlen és szintén az intéző után kérdezősködött. A banné felvilágosította, hogy a keresett nincs otthon. „Az baj“ — felelte az ismeretlen — mert nekem okvetlen beszélnem kell vele. „Miért?“ kérdi a grófné. „Mert pénzt hoztam neki, illetve az uraságnak. Én vagyok a bőszi bérlő s tudja asszonyág, a pénzt nem szereti az ember hordozni, hát én utána megyek az intéző urnak a szüretre.“ A banné megkínálta az ő kocsiján ülésel, mit a bérlő elfogadott. A vendég, a falubeliek tiszteletteljes köszöntésére sietett örömmel megjegyezni, hogy milyen tisztességtudó nép van itt, mennyire megbecsülik a kaputos embert, ha mindjárt „más vallás“ is, és boldogan viszonzta a köszöntéseket. Így értek a szüret színhelyére melynek közelében már kezdte nem jól érezni magát a bőszi vendég, mert túlságosnak tetszett a mindig több ember kelapemlése és meghajlása, akkora tiszteletben az ő egyszerű mivoltja még sohasem részesült. Akkor állt még csak el a száva, mikor a szőlő bejáratánál tarackklővések fogadták őket és az uradalom személyzete a fogat „elején“ ülők tiszteletére odasielt. Most tudta meg, hogy a tisztelt asszonyág excellenziás asszony, a kis gyerek pedig a fiatal Károly gróf. Alig tudott kitérni mentagetődzése elől a grófné, ki fiával együtt kalandja után annál jobb kedvvel vett részt a szüreti mulatságon.

— Pályázatok. Számgyakornoki állásra a zombori pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a karánsebesi járásbírósnál 2 hét alatt; fogalmazó-gyakornoki állásra a pécsi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt, terembiztosi állásra a képviselőháznál jan. 15-éig; ellenőri állásra a balassa-gyarmati pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt.

GYÁSZROVAT.

Boros Janka †

Az aradi tantestületnek ismét halottja van. Még fel sem száradtak a tanítók Nesztorának, Némethy Károlynak koporsójánál hullatott könnyek, a bánat, a részvét még ma is ott ül a pályatársak szíveiben s már újból előtörnek a könnyek, felszaggatják a fájdalom hegedő sebei, melyeket szeretett kartársuk, Boros Janka a templom-utcai elemi leányiskola tanítónőjének halála ütött szíveiken.

Elete legszebb szakában oltotta ki munkás életét a kérielhetlen halál. Aldásos munkája köréből ragadta el a tevékeny és lelkiismeretes tanítónőt, kit nemcsak hozzátartozói, nemcsak kartársai, de összes növendékei és tisztelőinek ezerei siratnak.

Egyike volt azon tanítónőknek, ki szeretetének melegével, nemes lelkének egész odaadásával osüggött pályáján.

Tanítványai rajongással szerették, hisz ő maga is csupa szeretet volt.

Midőn az „Aradi szegény tanulókat segélyező egyesület“ újja alakult, első volt azok között, kik a humanus intézménynek felvirá-

goztatása érdekében a működők sorába lépett. Fáradozott, dolgozott, varrt, szabott csak hogy minél több szegény gyermek nyerhessen ruházatot. Ott volt mindenütt, a hol valami szép és nemesről volt szó. Neki nem volt teher a munka, élvezetet talált abban, a míg fizikumát meg nem támadta a gyilkos kór, mely lassanként erőt vett szervezetén s kioltotta munkás életét.

A megboldogultban több előkelő aradi család sirtója kedves halottját, ezek között **Boros** Beni országgyűlési képviselő, az aradosanádi egyesült vasutak vezérigazgatója és **Boros** Vida kir. főreáliskolai igazgató, kiknek az elhunyt ösztönén szeretett unokanővért volt.

Boros Janka született Aradon, 1853. május 7-én; képesítését a jóhírű Magyar gazdasszonyok leánynevelő intézetben yerre 1875. évben jeles képesítéssel. Aradon megválasztott 1875. évben szeptember 1-én. Az akkori Kereszt-, ma Batthiányi utczában a Réthy-féle házban elhelyezett 4 osztályu elemi leányiskola igazgatásával 1884 évben lett megbízva. Ezen iskola később megszüntetett s a templom-utczai leányiskolába olvasztatott be s midőn ott az igazgatói állás megüresedett, Aradváros iskolaszéke őt bizta meg az igazgatói teendőket teljesítésével, a mit pedáns pontossággal s példányszerűséggel teljesített a jelen iskolai év megnyitáig.

Az egyesületi életben is tevékeny részt vett. Felszólalásai minden rokonszenvesek, meggyőzőek voltak s nem egyszer döntő befolyást gyakoroltak, midőn a tanácskozás bizonytalanságban révedezett.

De most már bezárultak ajkai, a melyek két évtizeden át hirdették a szeretet igéit. A leggondosabb, legönfeláldozóbb ápolás és orvosi gyógykezelés sem menthette meg. Viszszatért porhüvelybe az anyaföldbe. Csak emléke él s élni fog sokáig azok szívében, a kik ismerték; szerették!

Nyugodd sirálmodat békén elszenderült! Szíved már nem dobog s a hő kebel, kintült! A béke angyala virraszon feletted, s legyen áldott emléked!

A mélyen sujtott család gyászjelentése így hangzik:

Özv. **Boros** Józsefné szül. **Hidegh** Mária saját, egy gyermekei **Boros** Justine és Dr. **Leitner** Ernőné szül. **Boros** Haag Mariska, öccse Dr. **Hidegh** Kálmán, nővérei **Edelmüller**né szül. **Hidegh** Etelka és **Gullay**né szül. **Hidegh** Klementina, veje Dr. **Leitner** Ernő, unokája **Leitner** Ferike, valamint számos rokonai nevében is megtört szível tudatja felejthetetlen, kedves leánya, illetőleg testvér, unokahug, sógornő, nagynéne és rokon **Boros** Janka, az Aradvárosi templom-utczai elemi leányiskolai igazgatónének, f. évi december hó 4-én, reggeli fél 6 órakor, életének 41-ik évében, a halottas szentségek ájtatos felvétele s hosszas kínos szenvedés után történt jobblétre szenderültét. A boldogult hűlt tetemei december 5-én d. n. 3 órakor fognak templom-utczára 11. sz. a. házból, a helybeli róm. kath. Kőszirkertben örök nyugalomra térni. Az engesztelő gyászmise áldozat december 6-án, d. e. 9 órakor fog a t. Minorita-atyák templomában a Mindenhatónak bemutatni. Arad, 1894. decz. 4. Béke lengjen a kedves halott porai fölött!

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi pinczerek országos pinczér nyugdíjalapot gyűjtő asztaltársasága ma szerdán éjjel 2 órakor **Huzó** István kávéházi külön helyiségében rendkívüli nagygyűlést tart, melyre a t. tagok ez uton is tisztelettel meghívotnak. A rendezőség.

MULATSÁGOK.

Hangverseny Gájban.

— A ruhátlan gyermekekért —

A mióta Gájban ovoda van, szinte fellendült az élet odakünn. Több sikerült tánczesztély rendeztek már a gájiak és most egy újabbra küldték szét a meghívókat.

A moscai mulatság hangversenyyel kezdődik és utána tánc következik. Hogy sikerülni fog, arról nem csak az ovoda vezetőségnek és az egész hangverseny kezdeményező-

jének **Hanacsek** Luiza kisasszonynak buzgalma garantíroz, hanem a jótékony céliránti, Aradon mindig mutatkozó lelkesedés is.

A szétküldött meghívók szövegét itt adjuk: Az 1894. december hó 12-én szerdán este 6 és fél órakor az arad-gáj külvárosban, szegény gyermekek felruházása céljából megtartandó jótékonycélú, tánczesztályegyekötött hangversenyre, melyre t. ezimmet tisztelettel meghívja **Hanacsek** Luiza óvónő.

A rendezőség a közönség kényelmére kiesszközlte a lövönatu közlekedést az éj folyamára, a következő időközökben: este fél 6 órakor az indóházról Gájba, 10 órakor s éjjel 3 órakor Gájból vissza.

Az érdekes műsort a rendezőség az alábbi pontokból állította össze:

1. **Olcsó dalok** Gál Ferenczről éneki a **Kölcsey**-dalkör. a) 2. **Ernani** Verditől zongorán négy kére előadják **Varga** Margit k. a. és **Wachsmann** Lajosné urnő. b.) Az ezredleánya **Donizetti**től előadja **Varga** Margit k. a. 3. **Nagypó** monolog előadja **Föriss** Pista ur, az aradi színház tagja. a.) 4. **Leoncavalló**: Prologa „**Bajazzók**“ból. b.) **Wagner**: Lied an „**Abendstern**“ **Tanhäuser**-ből. c.) **Erkel** F. **Bordal** **Bánk**-Bánkól. d.) **Népdalok**: a **Falu** rosszá-ból éneki **Szalai** Soma ur zongorán kíséri **Höszly** J. tanár ur. 5. **A kewlaari bucsu** **Heineltől** szavalja **Bechnitzné** Szilágyi Szeréna urnő. 6. **Szivhullámok** **Szentirmay**tól éneki a **Kölcsey** dalkör.

A hangversenyre való belépti jegy ára, mely a táncmulatságra is érvényes 50 kr. Az érdeklődők figyelmét szívesen hívjuk fel a jótékony célú hangversenyre.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

December 5. (Szerda) Szókimondó asszony-ság, színmű.
December 6. (Csütörtök) Uff király, operette.

Panasz-forma.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tek. szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy az én éppen nem hivatott kritikai tollammal egy-két sort írjak a tegnapi előadásról.

A „**Charlie** nénje“ volt műsoron. Azt hiszem tetszik ismerni. Egyáltalán ismeri már Aradon minden színházlátogató, akár csak a „**Madarász**“t, vagy ha úgy tesszik, a „**Dolovai** nábobleányát.“

Szó sincs róla, a „**Charlie** nénje“ igen jó angol bohózat. Egyszer minden esetre érdemes megnézni. Talán kétszer is, pláne, ha kénytelen vele az ember, mint pl. jó magam. Mert hát páratlan számú bérlő lévén, nem áll módomban csak azokat a darabokat nézni meg, amelyeket akarok, hanem, amelyeket a direktorium juttat a részemre.

Holnap a „**Szókimondó asszony-ság**“ fog menni, ha jól tudom, ötödször vagy hatodszor alig két hét alatt, épen úgy, mint a „**Charlie** nénje“ s képzelem, mennyire fognak holnap örvendeni riválisaink, a páros bérlők. Mert mi kérem kölcsönösen örvendezünk nemcsak magunk, hanem egymáson is, ha valamelyik párthienak alig pár nap alatt kétszer-háromszor muszáj egy és ugyanazon darabot végig hallgatni. Hja, ilyenek vagyunk mi, bérlők. De hát mulatni akarunk a pénzünkért s ez a kölcsönös bosszankodás — néha — igen jó mulatság.

Kérdem szeretettel a direktoriumot, vajjon nem lehetne-e a „**Charlie** nénje“ meg a „**Szókimondó asszony-ság**“-ot és a többi, rövid idő alatt formálisan agyonjátszott újdonságot olyformán berendezni, hogy azok egy kis pauza után kerüljenek színre s ne oly rohamosan egymás után? Elhiszem, hogy mindkettő kasszadarab, de **Leszkay** mégis többet fog használni a kasszában, ha takarékoskodni velük s legalább addig vár, míg egy kissé elfeledjük a nagyonis ismerős motívumokat. — Hiszen annyi jó darab van, miétt nem spé-

kelnek közbe-közbe ezekből is egy párt. Mert ugye bár a töltött káposzta igen kellemes eledel? Mégis megunjuk, ha hétfőn is, kedden is, meg szerdán is azzal traktál bennünket a háziasszony.

Erre a hétre nem bocsátotta ki a direktorium a heti műsort. Legalább máig nem. Tartok tőle, hogy azért őrzi titokban a színházi iroda, mert akad még benne egy pár **Charlie** vagy **Madame Sans Gène**.

„Nem akarok ezzel a kis felszólalással nagy port felverni. Lehet, hogy olyan körülmények jöttek össze, amelyek miatt csakugyan nehéz a heti műort megállapítani. Utóvégre a színesek is emberek. Azok közt is kerül hébe-hóba egy-egy beteg, vagy gyengélkedő, aki csaknem az utolsó percokban kénytelen visszalépni az előadástól s aki miatt hirtelen azt a darabot rántják elő, amelyik legkönnyebben mehet. Belátom magam is. Csak arra kérem a direktoriumot, hogy — legalább a bérlők érdekében — valami mást is vegyen elő ilyenkor, és ne örökké a **Charlie** nénjét, meg a **Szókimondó asszonyt**.“

Páratlan.

* **Kohn** Izabella kisasszony, **Kohn** aradi főkantör leánya, a ki pompás hangjával és nem mindennapi tehetségével már eddig is erősen magára vonta a zeneértők figyelmét, ma visszautazik **Bécs**be, hogy ott hangját tovább képeztesse. A tehetsége iránt melegen érdeklődő és nagyszámú közönség előtt lefolyt hangverseny csak újabb bizonyítékát adta annak, hogy a kisasszonyban művészi véna van s hogy nemsokára el fogja érni a célt, melyet maga elé tűzött: operai művésznővé lenni. Gratulálunk szép sikeréhez a kisasszonynak s hisszük, hogy hangjának, további tehetségének még fokozottabb kiképzése után zajos sikereket fog aratni pályáján.

* **Bérlők** figyelmébe. A nagybérlet feltételei szerint a II. ik bérlő díj már december 2-án lejárt. Kéretik a t. bérlő közönség az esedékes bérlet összegét rövid idő alatt a színházi pénztárnál lefizetni.

* **A rokkant hagyatéka**. **Laufer** Vilmos könyvkiadó czége jeles munkával gazdagította az ifjusági irodalmat. Kiadta **Pajeken** Vilmosnak „**A rokkant hagyatéka**“ című munkáját, a melyben a szerző egy 15 éves fiúnak küzdelmes életét írja le. Mulattató, oktató és erkölcsnemesítő könyv ez, a mit nemcsak a fiatal gyermekek, de a felnőttek is élvezettel fognak olvasni. Ara díszkötésben 3 forint. Kapható **Laufer** Vilmosnál és minden más könyvkereskedőnél.

TÁVIRATOK.

Kitüntetések.

Budapest, december 4. (Saj. tud. táv.) A király, mint értesülünk, dr. **Németh** Antal királyi tanácsost, a győri tankerületi főigazgatót, a magyar nemesség adományozásával, bajcsi elönévvel, **Petrovics** György budinczi gör. kel. román lelkész a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki.

Miskolcz a Kossuth-szoborra.

Miskolcz, decz. 4. (Saj. tud. táv.) A városi közgyűlés 4000 frtot szavazott meg a városban felállítandó **Kossuth** szoborra.

Beteg főherczeg.

Zágráb, december 4. (Saj. tud. táv.) **Lipót** **Salvator** főherczeg tegnap óta lázban fekszik.

A király látogatása.

Bécs, december 4. (Saj. tud. táv.) A király ő felsége ma reggel 5 óra 75 perczkor **Welsen** át **Ferencz** **Salvator** főherczeg és **Valéria** főherczegasszony látogatására **Lichtenegg**be utazott, a honnan csak holnapután tér vissza.

A királyné utazása.

Póla, decz. 4. (Saj. tud. távirata.) A királynénak decz. 5-ikére kilátásba vett Algirba való megérkezése, a beállott akadályok folytán egy napi késést szenved, mivel az itteni kikötőben a „Miramare” yachton több rendbeli kijáratot kell eszközölni. A felséges asszony teljesen jól érzi magát.

Az osztrák képviselőházból.

Bécs, december 4. (Saj. tud. táv.) Ma délelőtt a közgazdasági, az egészségügyi és a választási reform tárgyalására kiküldött bizottság ülésezik. A közgazdasági bizottság napirendjén áll a talajjavítás céljaira felvett kölcsönről szóló törvényjavaslat, az egészségügyi bizottság a prostitúció kérdésével foglalkozik, a választási reform tárgyalására kiküldött bizottság pedig a választási reformjavaslat kidolgozására albizottságot fog kiküldeni.

Vihar az Adrián.

Trieszt, decz. 4. (Saj. tud. táv.) Az Adrián a vihar egyre tart, nagy pusztításokat téve. Sok hajó elpusztult, házak rombadőltek. A zivatar a postavonaton kalauzát lesodorta a vonat kerekei alá, hol szörnyet halt.

A szerb nemzeti színház jubileuma.

Belgrád, december 4. (Saj. tud. táv.) A nemzeti színház e héten diszeldadásokkal ünnepli meg fennállásának 25-ik évfordulóját. Több szerb drámaíró megkapja a szent Száva-rendet.

Elfogott gyilkosok.

Tanger, decz. 4. (Saj. tud. távirata.) Neumann Ferencz német alattvaló gyilkosai közül kettőt elfogtak. Egyike közülök Abd el Lavar bevallotta, hogy Neumannt ö lötte le.

Szerecsenek támadása.

Uganda, december 4. (Saj. tud. táv.) Kalbarega, Unioro királya, az Uganda határtól 12 órányira fekvő Helma brit erődöt megtámadta. Thruston százados, az erőd parancsnoka visszaverte a támadást. Kalbarega sok embere és több törzsfő elesett.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, december 4.

(S. ss.) Hosszu pauzálás után kereskedőkink a mai hetivásáron ismét megkezdtek a buzavásárlást, minek folytán — egészen új fordulatot vett a gabnaüzlet. — Az ár 10—20 krajczárral javult, az irányzat megszilárdult. A meglehetősen nagy hozatal csakhamar talált vevőre, s így végre remélhetünk egy kis javulást.

A tengeri-üzlet ma is élénk volt. Szeszgyáraink és a hízalók elég jó vételkedvvel vásároltak, az ár javult. A kínálat mérsékelt volt.

Más gabnanemű csekély hozattal változatlan áron kelt.

Eladatott:

Buza: I-ső rendű 800 mm. 5 frt 70—6 forintig.

Buza: II-od rendű 300 mm. 5 frt 50—5 frt 70 krig.

Tengeri: új 800 mm. 5 frt—5 frt 30 krig.

Arpa: névleg 5 frt 10—5 frt 40 krig.

Zab: névleg 6 frt 20—6 frt 50 krig.

Rozs: névleg 4 frt 80—5 frt 80 krig.

Tengeri: ó névleg 5 frt 60—5 frt 90 krig.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, december 4.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv jó volt, az irányzat szilárd, elkelt 24,000 mm. 2 1/2—5 krral magasabb áron. Eladások:

Székesfehérvári	mmáza	kilogramm	frt
	100	83.	6.90
	200	82.	6.90
	300	82.	6.95
	700	81.	6.95
	200	82.	6.95
	800	81.	6.95
	400	80.	6.95
	1400	80.	6.95
Pestvidéki	200	81.	6.80
	1800	81.	6.87 1/2
	100	80.	6.72 1/2
	1450	79.	6.90
Bácskai	1400	79.	6.80
	500	79.	6.80
Bajai	750	78.	6.80
Tolnai	1600	79.	6.75
Zab	100	6.05	
	100	5.90	
	1500	5.78	
	100	5.75	
	400	5.65	
	200	5.80	

Határidőüzlet: Daczára a külföld szilárdságának nálunk teljesen változatlanul indult az üzlet buzában és tengeriben; a délelőtt folyamán 1 krral megszilárdult ugyan az üzlet de zárlatnál a reggeli cursusokat látjuk. Zab és rozs üzlettelen.

Zárul 12 órakor

Buza március—április 1894	7.18—7.14
Buza szeptember—október 1894	6.80—6.81
Tengeri május—június 1894	5.70—5.72
Tengeri őszre	6.14—6.15
Zab március—április 1894	—
Zab őszre	6.08—6.05
Káposzta-repoze	11.05—11.10

Külföld: New-York: buzára 5/8—1 1/4, tengerire 1/4-el magasabb, Chicago: buzára 5/8—5/8, tengerire 1/4-el magasabb, London szilárd, Liverpool tartott.

Értéktőzsdé: A tegnap délutáni lanyhaságot ma nagy szilárdság váltotta fel, különösen a hitelrészvény csaknem 3 frttal emelkedett. Helyi papirokban is szép cursusokat láttunk, ami azonban zárlatnál ellanyhult.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	398.50
Magyar hitelrészvény	494.—
Osztrák államvasut	390.50
Rima-Murányi	276.—
Déli vasut	109.—

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1894. nov. 16-tól 30-ig 14,066 személy, bevétel 1400 frt 05 kr. Szállított 1893. nov. 16-tól 30-ig 14,737 személy, bevétel 1470 frt 40 kr. Szállított 1894. jan. 1-től nov. 30-ig 412292 személy, bevétel 40601 frt 70 kr. Szállított 1893. jan. 1-től nov. 30-ig 416,520 személy, bevétel 41184 frt 15 kr. Szállított 1894. nov. 16-tól 30-ig 4992060 kilogramm teher, bevétel 2106 frt 27 kr. Szállított 1893. november 16-tól 80-ig 4179620 kilogramm teher, bevétel 1697 frt 53 kr. Szállított 1894. jan. 1-től nov. 30-ig 72406180 kilogramm teher, bevétel 82000 frt 08 kr. Szállított 1893. jan. 1-től nov. 30-ig 78062770 kilogramm teher, bevétel 31045 frt 86 kr.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi decz. hó 3-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilon felüli súlyban) 42.—43. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 42.—43. krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilon felüli súlyban) 43.5—44. krig. Fialat közép (páronkint 251—320 krig súlyban) 43.5—44. krig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilon terjedő súlyban) 43.—44. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilon felüli súlyban) 42.—43. krig. — Közép (páronkint 220—280 kilon terjedő súlyban) 42.5—43. krig. — Könnyű (páronkint 220 kilon terjedő súlyban) 42.—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilon felüli súlyban) 42.5—43. krig. Közép (páronkint 220—260 kilon súlyban) 42.5—43. krig. — Könnyű (páronkint 220 kilon terjedő súlyban) 39.—41. krig. Sertés létszám 1894. nov. hó 30-án volt készlet 189,078 darab. 1894. decz. hó 2-án felhajtott: 4836 darab. 1894. decz. 2-án elszállított: 4929 drb. 1894. decz. 3-án maradt készletben 182,928 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

Szeszüzlet.

— Deczember 4. —

Mai jegyzéekink: Készáru nagyban nyers szesz 58.—, kicsinyben 58.50 hordó nélkül per 100 liter 1/2 beleszerve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, december 4. d. u. 5 óra.

F	a	j	Irányt	100 kg. ár
				frttól frtig
Buza bántási új				6.80 6.8
Buza tiszavidéki				6.65 6.90
Buza pestvidéki				6.80 6.85
Buza fejezmegyei				6.80 6.85
Buza bácskai				6.70 6.95
Rozs új, I-ső rendű				5.30 5.35
Rozs új, II-od rendű				5.25 5.30
Arpa takarmány				6.80 6.—
Arpa égetni való				6.25 6.80
Arpa sörfőzdei				7.15 8.15
Zab				5.90 6.20
Tengeri bántási				5.45 5.55
Tengeri másnemű				—
Káposzta-repoze bántási				—
Köles				6.— 6.60
Buza szept.-okt.				7.18 7.14
Buza márcz.-ápr.				6.78 6.78
Buza máj.-jun.				—
Rozs szept.-okt				—
Tengeri jul.-aug.				—
Tengeri aug.-szept.				—
Tengeri októberre				—
Zab márcz.-ápr.				6.05 6.07
Zab szept.-okt.				—
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.				11.— 11.05

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. deczember 4.

Magyar aranyjárdék 4%	123.50
Magyar koronajárdék 4%	97.80
Magyar arany 4 1/2%	128.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.75
Magyar keleti vasut 1876.	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.35
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyereség-sorozatgy kölcsön	158.80
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	142.—
Osztrák papírárdék	99.75
Osztrák járdék ezüst	99.75
Osztrák járdék arany	124.25
Korona járdék	100.—
1860-ki államsorsjegyek	155.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1040.—
Magyar hitelbank részvény	498.—
Osztrák hitelintézet részvény	398.60
Osztrák-magyar államvasut	390.50
20 irankos arany (Napoleonkor)	9.90
Német birodalmi márká	80.95
London	124.40
Páris	49.55

Aradvárosi

színház.

Evadéberlet
64. szám.Havidéberlet
4. szám.

Szerdán, 1894. deczember 5-én

A szokimondó asszonyság.

(Madame Sans-Gené.)

Színmű 1 előjáték és 3 felvonásban. Írta: Sardou Viktor.
Fordította: Fáy J. Bé a és Makó Lajos.

SZEMÉLYEK:

Napoleon	Gál Gyula.
Lefebvre marchal, danozigi herceg	Hunyady J.
Katrin, neje, danozigi hercegnő	Delli Emma.
Fouché, otrantói herceg	Balassa J.
Mária Karolina, nápolyi királyné	Angyal Ilka.
Elix, hercegnő	Rónaszékiné.
Noiperg, gróf	Tomá K.
Szavari, rendőrminiszter, rovigoi herceg	Rónaszéki.
Depreaux, tánczmester	Fóris P.
A rovigoi hercegnő	Hunyadyné.
Bulow asszony	Lubrinex J.
Brigode, kamarás	Csatár Gy.
Jardin, a császár komornoka	Sólyom L.
Jasmin, Lefebvre komornoka	Szendrey M.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Deczember 4. —

Arany Kulca szálloda: Lang Mária pénztárosnő, Debreczen. Deutsch Márkus kereskedő, Budapest. Ungar Jósef kereskedő, Ottlaka. Deutsch Márkus kereskedő, Borosjenő. Péterffy Árpád járásbírói hivatalnok, Kiszjenő.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Hirdetmény.

Az 1895. évi egyenes adó kivetési munkálatok foganatba vevendők lévén, felhivatik Arad sz. kir. város lakossága, miszerint az adóköteles egyének és tárgyak összeírására kiküldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeíró közegeket valótlan bementésekkel tévútra vezet, vagy munkájokban bármi módon akadályozza, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 10. §-a értelmében 1—50 forintig terjedhető bírsággal lesz sújtandó.

Felhivatik továbbá a város közönsége, miszerint az adókiivetés alapjául szolgáló vallomási íveket, melyek ingyen, vétbizonyítvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az

alább kitűzött határidők alatt, a polgármester megbízásából, Kilenyi János adóügyi alszámvevőnél, a saját érdekéből beadni el ne mulassza, és pedig:

A házbérjöveldemi vallomásokat 1894. év folyamán keletkezett új házakra vonatkozólag f. é. decz mber 30-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó és az 1894. év folyamán keletkezett üzletek, kereskedések, vállalatok, iparok vagy más előre nem tudható jövedelmü haszonhajtó foglalkozások jövedelmeire vonatkozó vallomásokat 1895. évi januárius 30-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó meghatározott évi vagy havi fizetést élvezők évi vagy havi illetményeikre vonatkozó vallomásaikat, — továbbá a tőkeamat-adó tárgyát képező kamat vagy életjáradékra vonatkozó vallomásokat 1895. évi január 15-ig.

Az általános jövedelmi pótladó kiszámításánál levonandó, ingatlanokra betáblázott és a folyó évben tényleg kifizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokat 1895. évi január 31-ig, vétbizonyítvány ellen.

Az eb-adóra vonatkozó vallomásokat 1895. évi január hó 8-ig.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek jövedelmeikre vonatkozó vallomásaikat 1895. évi márczius 30-ig.

A fent érintett vallomások pontos beadása a felek érdekében lévén, megjegyeztetik, hogy az adótárgyaknak az adóköteles jövedelmeknek a kincstár megkárosítása céljából való eltitkolása az 1883. XLIV. t.-cz. 100. §-a értelmében 1—500 forintig terjedhető bírságot von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának 1894. november 10-én tartott üléséből.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8.05	1.55	10.—
Szolnok	11.10	4.00	1.37
Csaba	2.23	5.55	4.35
Kétegyháza	2.54	6.18	5.08
Lökösháza	3.12	—	5.26
Kurtics	3.28	6.37	5.43
Sofronya	3.40	—	5.55
ARAD érkezik	3.55	6.55	6.10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11.30	8.20	9.45
Sofronya	11.46	—	10.02
Kurtics	11.58	8.38	10.16
Lökösháza	12.14	—	10.35
Kétegyháza	12.37	9.02	11.—
Csaba	1.28	9.25	11.45
Szolnok	4.31	11.22	3.00
BUDAPEST érkezik	7.35	1.20	6.30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2.30	6.35	4.30	7.05
Glogovác	2.44	6.46	4.42	—
Győrök	3.15	7.07	5.03	—
Paulis	3.32	7.18	5.14	—
Radna-Lippa	3.58	7.35	5.32	7.50
Konop	4.30	7.58	5.56	—
Berzova	4.50	8.14	6.12	—
Tótvárad	5.21	8.38	7.41	—
Soborsin	5.40	8.58	7.00	8.51
Piski	—	11.04	9.38	—
Gyulafehvár	—	12.51	11.25	11.18
Tövis érkezik	—	1.20	11.54	11.40

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	este
Tövis indul	3.36	3.19	—
Gyulafehvár	3.59	4.04	—
Piski	5.05	6.05	—
Soborsin	6.33	8.21	4.00
Tótvárad	—	8.40	4.21
Berzova	—	9.09	4.50
Konop	—	9.25	5.09
Radna-Lippa	7.29	9.58	5.47
Paulis	—	10.11	6.02
Győrök	—	10.25	6.18
Glogovác	—	10.48	6.47
ARAD érkezik	8.10	11.00	7.00

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul	5.18	8.58
Sofronya	5.31	4.18
Kurtics	5.44	4.45
Lökösháza	6.00	5.13
Kétegyháza	6.18	6.18
Kigyós	6.31	6.37
Csaba	7.07	6.55
NAGYVÁRAD érkezik	9.32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	délután
NAGYVÁRAD indul	—	4.25
Csaba	7.09	7.12
Kigyós	7.24	7.25
Kétegyháza	7.47	7.39
Lökösháza	8.14	7.58
Kurtics	8.38	8.15
Sofronya	8.58	8.27
ARAD érkezik	9.10	8.42

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul	6.20	11.35	5.00
Uj-Arad	6.31	11.59	5.21
Németságh	6.49	12.24	5.47
Vinga	7.08	12.52	6.14
Orczifalva	7.20	1.09	6.34
Merczifalva	7.31	1.25	6.52
Szt.-András	7.43	1.44	7.12
TEMESVÁR érkezik	8.01	2.10	7.39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	éjjel
TEMESVÁR indul	8.20	1.12	9.10
Szt.-András	8.46	1.41	9.29
Merczifalva	9.04	1.59	9.48
Orczifalva	9.19	2.15	9.54
Vinga	9.42	2.40	10.11
Németságh	10.00	2.57	10.26
Uj-Arad	10.30	3.30	10.45
ARAD érkezik	10.43	3.44	10.55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT-ANNA indul	8.00	6.40
Simánd	8.31	7.11
Kisjénő-Erdőhegy	9.20	7.55
Székudvar	9.36	8.11
Sikló	9.51	7.26
Ottlaka	10.5	8.40
Elek	10.28	8.57
KÉTEGYHÁZA érkezik	10.38	9.19

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5.17	8.03
Elek	5.30	8.23
Ottlaka	5.40	8.36
Sikló	5.51	8.50
Székudvar	6.08	4.06
Kisjénő-Erdőhegy	6.24	4.39
Simánd	6.49	5.10
UJ-SZT-ANNA érkezik	7.14	5.40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	reggel	este
MEZŐHEGYES ind.	7.05	8.30
Kamarásmaj.	7.17	8.42
Nesze	7.25	8.52
Kovács háza	7.42	9.10
Bánhegyes	8.04	9.33
M.-Bodzás	8.25	9.55
Bánkut	8.37	10.09
KÉTEGYHÁZA érkezik	8.55	10.30

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	8.00	5.16
Bánkut	8.22	5.36
Megyes-Bodzás	8.40	5.49
Bánhegyes	4.02	6.06
Kovács háza	4.25	6.23
Nesze	4.39	6.35
Kamarás-major	4.48	6.43
MEZŐHEGYES érkezik	5.00	6.55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5.00	9.00	4.20
Szt.-Tamás	5.24	9.22	4.49
Pécska	5.43	9.38	5.13
Battouya	6.12	10.01	5.47
Tompa	6.24	10.11	6.00
Mezőhegyes	7.01	10.40	6.54
Csanád-Palota	7.22	11.00	7.21
Nagylak	7.39	11.15	7.43
Apátfalva	8.01	11.35	8.09
Makó	8.26	11.56	8.51
Kis-Zombor	8.42	12.12	9.10
SZEGED érkezik	9.33	1.00	10.10

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2.20	6.00	4.20
Kis-Zombor	3.12	6.45	5.16
Makó	3.35	7.04	5.43
Apátfalva	3.55	7.23	6.02
Nagylak	4.17	7.44	6.24
Csanád-Palota	4.32	7.59	6.39
Mezőhegyes	5.08	8.27	7.10
Tompa	5.32	8.40	7.35
Battouya	5.45	9.01	7.48
Pécska	6.10	9.25	8.14
Szt.-Tamás	6.23	9.38	8.27
ARAD érkezik	6.45	10.00	8.50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul	6.40	5.23	12.30
Ötvenes	6.56	5.39	12.55
Zimánd-Ujfalu	7.02	5.45	1.08
Uj-Szt-Anna	7.24	6.07	2.00
Világos	7.46	6.29	2.39
Muszka-Magyarád	7.53	6.36	2.52
Pankota	8.04	6.47	3.26
Apatelek	8.35	7.18	4.28
Borosjenő	8.47	7.30	5.03
Bokszeg-Beél	9.09	7.52	5.43
Borossebes-Buttyin	9.38	8.20	6.53
Almás-Alosill	10.06	8.47	7.38
GURAHONCZ érkezik	10.30	9.02	8.00

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ indul	4.20	3.10	4.25
Almás-Alosill	4.37	3.27	4.52
Borossebes-Buttyin	5.05	3.56	5.59
Bokszeg-Beél	5.32	4.28	6.54
Borosjenő	5.56	4.47	7.40
Apatelek	6.06	4.57	8.00
Pankota	6.42	5.32	9.20
Muszka-Magyarád	6.48	5.38	9.32
Világos	6.55	5.45	9.50
Uj-Szt-Anna	7.21	6.11	10.40
Zimánd-Ujfalu	7.39	6.29	11.10
Ötvenes	7.44	6.34	11.18
ARAD érkezik	8.00	6.50	11.43

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	8.55	7.35
Csermő érkezik	9.55	8.35

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4.50	3.35
Borosjenő érkezik	5.50	4.35

Egy a jegyzői teendőkben jártas nőtlen

Jegyzősegéd

hasonló minőségben alkalmazást keres. Az illető a magyar nyelven kívül bírja a német és román nyelvet is. Megkeresések e lap kiadóhivatalához kéretnek intézteni.

2437/1894. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a vértanu szobor kerítésének tervezetére nyitott pályázat következtén benyújtott pályamunkák közül a pályabíró-ság az első díjat: »Észnek hódol az ércz«; a másodikat: »A munka szorgalma«; a harmadikat a »Kemény« jeligés pályamunkáknak ítélte.

Ezzel kapcsolatban a díjat nem nyert pályamunkák beadóit felhívom, hogy pályamunkáikat a folyó évi december hó 15-ig hivatalomban átvenni sziveskedjenek.

Ezen határidő eltelte után a jeligés levelek elégettetnek, a pályamunkák pedig a városi rajziskola rajzgyűjteményéhez csatoltatnak.

Arad, 1894. évi november hó 25.

Salacz Gyula.

kir. tanácsos, polgármester.

7424/1894. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál egy 700 frt évi fizetéssel kapcsolatos irodai segéd-tiszti állás választás utján betöltendő lévén, azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják s az 1883. évi II. t.-cz. 19. §-ban megjelölt minősítéssel bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket folyó évi december hó 11-ig hozzám benyujtsák.

Arad, 1894. évi november hó 22.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Arad sz. kir város kapitányi hivatalától.

16574/1894. sz.

Felhívás.

Arról győződtem meg, hogy a kereskedők nagyobb része üzletük előtt a gyalog és kocsit közötti utcaterületre kü önféle üzleti árukat, üres ládákat helyeznek el.

Miután a fennebb érintett terület a város tulajdona s kocsit és gyalog közlekedésre van szána, annak magánosok által leendő elfoglalása már azért sem tűrhető — de különben is az árukirakás haladó városunknak zsidóbarus kinézést kölcsönöz.

Ennélfogva felhívom az érdekelteket, hogy a gyalog és kocsit közötti utcaterületre többé semmiféle tárgyakat ki ne rakassanak, mivel ellenesetben a legszigorubb büntetés fog alkalmazásba vétetüi.

Aradon, 1894. november 28.

Főkapitány ur helyett

Nyáry Béla

alkapitány.

Téli áruk!

Az olcsóság esodája!

• hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 18 vértanu szobor
étellenében van. 588 9-9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkocsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb. 813.

olcsóbban mint bárhol.

25066/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium 96791. ein. számú intézménye alapján köz-hirre teszszük, hogy az ausztriai értékű 20 kros ezüst és 4 kros rézváltópenz a magánforgalomban csak 1894. évi december hó 31-ik napjáig fogadandó el, az állami pénztáraknál és hivataloknál pedig csak 1895. évi december 31-ig fogadtatik el, s hogy ezek az érmeek 1895. évi december 1-ike után sem névértékükben, sem anyagértékük megtérítése mellett többé sem fizetesképen el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad, 1894. november 30-án.

A városi tanács.

12727/894. k. h.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 1884. évi 39523. sz. a. kelt intézménye alapján az 1894. évben fizetett III-ad osztályu kereseti adóösszegnek minimuma, mely Arad szab. kir. város területén lakó iparosokat és kereskedőket iparhatósági megbizottakká leendő megválasztásra képesíti, 15 frtban lévő megállapítva, — az 1885. évi 52211. sz. a. kibocsájtott magas miniszteri rendelet értelmében s figyelemmel az 1884. XVII. t. cz. 169. és 172. §§-aiban foglaltakra, Arad város területén 20 és az aradi járás részére szintén 20 iparos és kereskedő választandó mint iparhatósági megbizott, kik működésüket 1895. évi január hó 1-én kezdendik meg.

Az aradvárosi I-ső foku iparhatóság mellé a hivatkozott törvény 169. §., az aradi járás szolgabíró-sága mellé a 172. §. értelmében 20—20 iparhatósági megbizottnak s 4, esetleg 8 póttagnak a városháza földszinti kistermében megejtendő választására f. évi december hó 22-ik napjának d. e. 10 órája kitűzetik, mire az érdekelte helybeli kereskedő és iparos urak minél számosabban leendő megjelenésre felhivatnak.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala, mint I-ső foku iparhatóság, 1894. november 15-én.

Sarlot Domokos

főkapitány.

Aradi nyomdarészvénytársaság könyvnyomdája Aradon.

Fő-ut 51. sz.

az „Aradi és csanádi egyesült vasutak“
palotájában.

Telefon sz. 151.

Papirzacskók

erős és jó minőségű papirból gyártva

mindenféle nagyságban

nálunk raktáron tartatnak és cégnyomással együtt olcsó áron kaphatók.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság“ könyvnyomdája.